

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos
Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupei
el. p. jurgita.norkiene@sumin.lt

2021-03-___ Nr. SD-___
Į 2021-03-17 Nr. 2-1076

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 4, 4¹, 7¹, 9, 10¹, 12, 14, 17, 20, 21, 23, 23¹, 24¹, 25¹, 25², 26, 28, 29, 29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹ IR 30² STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 25³, 29⁹ IR 29¹⁰ STRAIPSNIAIS IR 25¹ STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO

Susipažinę su patikslintu Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7¹, 9, 10¹, 12, 14, 17, 20, 21, 23, 23¹, 24¹, 25¹, 25², 26, 28, 29, 29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹ ir 30² straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 25³, 29⁹ ir 29¹⁰ straipsniais ir 25¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas), teikiame pastabas ir pasiūlymus.

1. Įstatymo projektu siūloma patikslinti 3 str. 33¹ d. ir paraiškos skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – **paraiška skirti pajėgumus**) sąvoką, numatant, kad šia paraiška laikytinas prašymas skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – **pajėgumai**), pateiktas prieš pradėdant rengti tarnybinį traukinių tvarkaraštį (toliau – **TTT**), kurio galiojimo laikotarpiu būtų naudojami prašomi pajėgumai arba jį rengiant.

Pagal siūlomą reguliavimą, išeitų, kad paraiška pateikta, pavyzdžiui, likus 55 darbo dienoms iki TTT įsigaliojimo (t.y., kai dar rengiamas galutinis TTT projektas (kuris turi būti parengtas ne vėliau kaip 50 darbo dienų iki TTT įsigaliojimo), bet jau suėjęs terminas pateikti pavėluotas paraiškas), būtų vertinama kaip paraiška skirti pajėgumus, nors tokia paraiška turėtų būti laikoma paskutinės minutės paraiška skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – **paskutinės minutės paraiška**).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina išbraukti iš Įstatymo projektu siūlomos patikslinti 3 str. 33¹ d sąvokos žodžius „, arba jį rengiant“, ir numatyti GTK 3 str. sąvoką „pavėluota paraiška“.

2. Įstatymo projektu siūloma pakeisti 3 str. 34² d. ir pakeisti paskutinės minutės paraiškos sąvoką, numatant, kad šia paraiška laikytinas prašymas skirti pajėgumus, pateiktas įsigaliojus TTT, kurio galiojimo laikotarpiu būtų naudojami prašomi pajėgumai.

Pagal siūlomą reguliavimą, išeitų, kad prašymai skirti pajėgumus pateikti laikotarpiu tarp pavėluotų paraiškų pateikimo termino pasibaigimo (t.y. likus 3 mėn. iki TTT įsigaliojimo) ir TTT įsigaliojimo (gruodžio mėn. antro šeštadienio vidurnaktį) nebūtų laikomos paskutinės minutės paraiškomis ir negalėtų būti vertinamos ir tenkinamos kaip tokios. Pavyzdžiui, pareiškėjo prašymas skirti pajėgumus pateiktas likus 2 dienoms iki TTT įsigaliojimo pagal siūlomą reguliavimą negalėtų būti vertinamas kaip paskutinės minutės paraiška, nors turėtų būti tokiu laikomas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Įstatymo projektu siūlomą pakeisti 3 str. 34² d. išdėstyti taip:

„34². Paskutinės minutės paraiška skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – paskutinės minutės paraiška) – prašymas skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, pateiktas **įsigaliojus** tarnybiniam traukinių tvarkaraščiui, kurio galiojimo laikotarpiu būtų naudojami prašomi viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai, arba pateiktas vėliau nei likus 3 mėnesiams iki tarnybinio traukinių tvarkaraščio, kurio galiojimo

laikotarpiu būtų naudojami prašomi viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai, įsigaliojimo, galiojimo laikotarpiu.

3. Įstatymo projektu siūlomo pakeisti 7¹ str. 10 d. 1 p. padidinamas geležinkelio įmonės (vežėjo) įmokos dydis rinkos reguliuotojo funkcijoms finansuoti, padidinant įmokos dydį nuo 5 eurų iki 10 eurų už vieną milijoną bruto tonkilometrų.

Pažymėtina, kad 2016 m. birželio 23 d. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7, 11, 14, 23, 24, 25, 28, 29 straipsnių, priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 6¹, 7¹ straipsniais, ketvirtuoju¹ skirsniu įstatymu buvo nustatyta 5 eurų dydžio įmoka. 2016 m. įstatymo aiškinamajame rašte poreikis nustatyti 5 eurų dydžio įmoką buvo grindžiamas aplinkybe, kad Ryšių reguliavimo tarnyba numato steigti geležinkelių transporto rinkos reguliavimo struktūrinį padalinį, kurį sudarytų 5 pareigybės. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad tinkamam Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – **GTK**) nurodytų rinkos reguliuotojo funkcijų vykdymui iš viso reikalingos 6 pareigybės, kas reiškia, kad nuo 2016 metų numatoma tik viena pareigybe daugiau, o įmokos dydį siūloma padidinti dvigubai.

Papildomai pažymėtina, kad per pastaruosius metus įteisinti geležinkelių transporto sektoriaus reguliavimo pakeitimai ir taip žymiai padidino finansinę naštą geležinkelio įmonėms (vežėjams), pavyzdžiui, padidintas avansas už skirtus pajėgumus (iš 10% iki 50 %), nustatytas mokestis už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus. Siūlomas reguliavimas šią naštą dar labiau padidins. Manytina, kad įmokos padidinimas iškart 100% yra neproporcingas ir tokie pakeitimai turėtų būti laipsniški.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Įstatymo projekto 7¹ str. 10 d. 1 p. vietoje 10 eurų numatyti 7 eurų įmoką.

4. Įstatymo projektu siūloma pakeisti 29² str. ir jo 5 d. numatyti, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, parengęs pirminį TTT projektą, pareiškėjams pateikia jo išrašus arba grafinį šio išrašo atvaizdavimą, jeigu pareiškėjas teikdamas paraišką skirti pajėgumus nurodė, kad pageidauja gauti tik grafinį pirminio TTT projekto išrašo atvaizdavimą.

Siūlome numatyti, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjui būtų pateikiami pirminio TTT projekto išrašai ir / arba grafinis šio išrašo atvaizdavimas, jeigu pareiškėjas nurodė, kad pageidauja gauti pirminio TTT projekto išrašą ir jo grafinį atvaizdavimą, arba, atitinkamai, tik grafinį pirminio TTT išrašo atvaizdavimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Įstatymo projektu siūlomą pakeisti 29² str. 5 d. išdėstyti taip:

„1. 5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, įvertinęs paraišką skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus parengęs pirminį tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą, ne vėliau kaip prieš 5 mėnesius likus ne mažiau kaip 5 mėnesiams iki tarnybinio traukinių tvarkaraščio įsigaliojimo parengia tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą ir pateikia pareiškėjams elektroninių ryšių priemonėmis pateikia jo išrašus ir / arba grafinį šio išrašo atvaizdavimą, jeigu pareiškėjas teikdamas paraišką skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus nurodė, kad pageidauja gauti pirminio tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekto išrašą ir jo grafinį atvaizdavimą arba, atitinkamai, tik grafinį pirminio tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekto išrašo atvaizdavimą <...>“.

5. Įstatymo projektu siūloma pakeisti 29² str. ir jo 8 d. numatyti, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, likus ne mažiau kaip 50 darbo dienų iki TTT įsigaliojimo parengia galutinį TTT projektą, pateikia jį pareiškėjams su prašymu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas įsivertinti, ar jie sutinka su šiame projekte numatytu pajėgumu skyrimu.

Siūlomas 3 darbo dienų terminas įvertinti visą galutinį TTT projektą yra nepakankamas. Lietuvos geležinkelių transporto rinkoje veikia geležinkelio įmonės (vežėjai), kurie vienam TTT teikia metinę paraišką skirti pajėgumus, kurių skaičius viršija 500. Akivaizdu, kad objektyviai įvertinti 500 pajėgumų skyrimą per 3 darbo dienas yra neįgyvendinama. Taigi, siūlytina 3 darbo dienų terminą

prailginti, bet, siekiant neiškreipti Įstatymo projekte numatytų kitų TTT parengimo ir pajėgumų skyrimo terminų, siūlytina paankstinti ir galutinio TTT parengimo terminą.

Papildomai pažymėtina, kad šioje dalyje numatyta, kad pareiškėjas, gavęs iš viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo galutinį TTT projektą, gali informuoti apie savo nesutikimą dėl šio projekto pareiškėjui skirtinų pajėgumų, bet nenumatyta kokios tokio informavimo pasekmės.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Įstatymo projektu siūlomą pakeisti 29² str. 8 d. išdėstyti taip:

„8. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, įvertinęs suinteresuotųjų asmenų pastabas ir (ar) pasiūlymus dėl pirminio tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekto, išskyrus pastabas ir (ar) pasiūlymus, kuriais teikiamos naujos traukinių techninės charakteristikos, kiti maršrutai ir (ar) traukinių išvykimo laikai, paraiškų skirti tuos pačius viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus derinimo metu gavęs pareiškėjų sutikimą su jiems planuojamais skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumais, siūlomais kitais traukinių išvykimo laikais ir (ar) alternatyviais maršrutais, likus ne mažiau kaip 60 darbo dienų iki tarnybinio traukinių tvarkaraščio įsigaliojimo parengia galutinį tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą, pateikia jį pareiškėjams su prašymu ne vėliau kaip per 10 darbo dienas nuo galutinio tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekto gavimo dienos įsivertinti, ar jie sutinka su šio projekto numatytu viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimu. Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai, numatyti galutiniame tarnybiniame traukinių tvarkaraščio projekte, dėl kurių pareiškėjas informavo apie savo nesutikimą, į tarnybinį traukinių tvarkaraštį neįtraukiami.“

6. Įstatymo projektu siūloma pakeisti 29⁵ str. ir jo 5 d. numatyti, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas paskutinės minutės paraiškų ir pavėluotų paraiškų, pateiktų pažeidžiant nustatytus terminus (t.y. 6 darbo dienos iki pajėgumų panaudojimo dienos ir, atitinkamai, vėliau nei 3 mėn. iki TTT įsigaliojimo), nenagrinėja ir kitą darbo dieną nuo jų gavimo dienos kartu su pateiktais dokumentais, jeigu tokie buvo pateikti, grąžina pareiškėjui.

Manytina, kad siūlomas reguliavimas yra ydingas. Pirma, tuo atveju, kai viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas gauna pavėluotą paraišką, pateiktą pažeidžiant pavėluotai paraiškai pateikti nustatytą terminą, t.y. paraiška pateikiama likus mažiau kaip 3 mėn. iki TTT įsigaliojimo, tokia paraiška automatiškai turėtų būti vertinama kaip paskutinės minutės paraiška ir neturėtų būti grąžinama pareiškėjui.

Antra, siūloma numatyti, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi teisę nagrinėti ir tenkinti paskutinės minutės paraiškas, kurios pateiktos likus mažiau nei 6 darbo dienos iki prašomų pajėgumų panaudojimo dienos. Toks reguliavimas atitiktų viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pareigą, numatytą GTK užtikrinti efektyvų ir ekonomišką viešosios geležinkelių infrastruktūros naudojimą (GTK 29 str. 1 d., 4 d.). Papildomai pažymėtina, kad Įstatymo projekte numatyta paskutinės minutės paraiškos trūkumų pašalinimo procedūra (kai gavęs paraišką su trūkumais viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas kitą darbo dieną praneša pareiškėjui ir nustato ne ilgesnį kaip 1 darbo dienos terminą trūkumams pašalinti), suponuoja, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi visas galimybes skirti pajėgumus pagal paskutinės minutės paraišką ir per trumpesnį laikotarpį, t.y. per 3 darbo dienas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Įstatymo projektu siūlomą pakeisti 29⁵ str. 5 d. išdėstyti taip:

„5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas pavėluotas paraiškas, pateiktas pažeidžiant šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, vertina kaip paskutinės minutės paraiškas. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi teisę atsisakyti nagrinėti paskutinės minutės paraiškas, pateiktas pažeidžiant šio straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą, ir kitą darbo dieną nuo jų gavimo dienos kartu su pateiktais dokumentais, jeigu tokie buvo pateikti, grąžina pareiškėjui.“

7. Įstatymo projektu siūloma pakeisti 29⁶ str. 1 d. numatant, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas sprendimą skirti pajėgumus pagal paskutinės minutės paraišką priima ne vėliau kaip 5 darbo dienas nuo šios paraiškos gavimo dienos.

Atsižvelgiant į šio rašto 7 punkte pateiktą pastabą, siūlytina papildyti 29⁶ str. 1 d. redakciją ir ją išdėstyti taip:

„1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas sprendimą skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus ar atsisakyti juos skirti priima ne vėliau kaip likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki tarnybinio traukinių tvarkaraščio įsigaliojimo dienos. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paskutinės minutės paraiškos gavimo dienos priima sprendimą skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus pagal paskutinės minutės paraišką arba atsisakyti juos skirti, jeigu paskutinės minutės paraiška pateikta nepažeidžiant Kodekso 29⁵ straipsnio 5 dalyje nustatyto termino.“

8. Įstatymo projektu siūloma papildyti GTK 29⁹ str., kurio 1 d. numatyta pareiškėjo, kuriam skirti pajėgumai, teisė pateikti prašymą pakeisti sprendimą skirti pajėgumus likus ne mažiau kaip 30 kalendorinių dienų iki Tinklo nuostatuose nurodyto galiojančio TTT pakeitimo dienos, t.y. tik 2 kartus per galiojančią TTT.

To paties straipsnio 3 dalyje numatyta viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teisė pakeisti traukinio ilgį, svorį, traukos riedmenų tipą ir (ar) kiekį, maršrutą, traukinio išvykimo, atvykimo ir važiavimo laikus, esant tam tikriems šioje dalyje numatytiems pagrindams. Pagal šioje dalyje numatytą reglamentavimą tokie pakeitimai galės būti atliekami viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo iniciatyva.

Pažymėtina, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros naudojimosi santykiai yra sutartiniai santykiai ir turi būti laikomasi šalių lygiateisiškumo principo. Taigi, tuo atveju, jeigu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teisė keisti pajėgumų charakteristikas numatoma, neribojant galimybės naudotis šia teise keliais kartais per TTT galiojimą, tokia pakeitimų inicijavimo teisė turėtų būti suteikta ir pareiškėjams, neribojant šios galimybės tik dviem kartais per TTT galiojimą.

Pažymėtina, kad to paties straipsnio 9 dalyje numatyta, kad tuo atveju, kai paaiškėja, kad nereikia keisti sprendimo skirti pajėgumus, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas sprendimą dėl sutikimo pakeisti šiame straipsnyje numatytas charakteristikas priima Tinklo nuostatuose nurodyta tvarka.

Iš siūlomo reglamentavimo matyti, kad yra siekis įtvirtinti dvi pajėgumų charakteristikų keitimo galimybes: i) kai charakteristikos gali būti keičiamos, nekeičiant sprendimo skirti pajėgumus; (ii) kai charakteristikos gali būti keičiamos, keičiant sprendimą skirti pajėgumus. Toks siekis vertintinas teigiamai ir, manytina, atitinka krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos dalyvių poreikius ir lūkesčius (žr. šio rašto 9 punkte nurodytus paaiškinimus), tačiau, siūlomas reguliavimas yra painus ir vienareikšmiai daryti aukščiau nurodytos išvados negalima.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Įstatymo projektu siūlomo 29⁹ str. 1 – 2 d. išdėstyti taip:

„1. Pareiškėjas, kuriam skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai, gali prašyti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pakeisti traukinio ilgį, svorį, traukos riedmenų tipą ir (ar) kiekį, maršrutą, traukinio išvykimo, atvykimo ir važiavimo laikus, kurių techninių charakteristikų atitiktis viešosios geležinkelių infrastruktūros charakteristikoms vertinimo pagrindu buvo priimtas sprendimas pareiškėjui skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, gavęs tokį prašymą, gali šioje dalyje nurodytas charakteristikas pakeisti, nekeisdamas sprendimo skirti viešosios geležinkelio infrastruktūros pajėgumus, arba pakeisti sprendimą skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus. Šioje dalyje nurodytų prašymų pateikimo, nagrinėjimo, sprendimų dėl jų priėmimo tvarką ir kriterijus, kuriais vadovaujantis, prašymas keisti šioje dalyje nurodytas charakteristikas tenkinamas, nekeičiant sprendimo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus arba jį keičiant, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas nustato Tinklo nuostatuose.

2. Pareiškėjui, kuriam skiri viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai, pateikus šio straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą, ne vėliau kaip likus 30 kalendorinių dienų iki kiekvienos Tinklo nuostatuose nurodytos galiojančio tarnybinio traukinių tvarkaraščio pakeitimo dienos, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį, ir jeigu toks prašymas gali būti patenkinimas tik keičiant sprendimą skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, toks pakeitimas neturėtų užtraukti pareiškėjui papildomos finansinės naštos, išskyrus pareiškėjo mokėtiną padidėjusią užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dalį, jeigu dėl pakeitimo šis užmokestis padidėja.

Atitinkamai reikėtų pakeisti kitų nagrinėjamo straipsnio dalių numeraciją.

Atitinkamai siūlytina pakeisti Įstatymo projektu siūlomo 29⁹ str. 9 d. ir jį išdėstyti taip:

„9. Jeigu šio straipsnio 3 dalyje numatytais atvejais paaiškėja, kad nereikia keisti sprendimo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo sprendimas dėl sutikimo su šiais pakeitimais priimamas ir įsigalioja Tinklo nuostatuose nurodyta tvarka.“

9. Įstatymo projektu siūloma papildyti GTK 29⁹ str. ir jo 2 d. numatyti, kad sprendimas skirti pajėgumus negali būti keičiamas, kai šis sprendimas buvo priimtas visų perpildyta paskelbtos viešosios geležinkelių infrastruktūros dalies atžvilgiu.

Siūlomą reguliavimą tikslinga papildyti, priešingu atveju viso TTT galiojimo metu geležinkelio įmonės (vežėjai) negalėtų vežti karinių ar/ir kitų gabaritinių / negabaritinių krovinių ypatingomis vežimo sąlygomis, jeigu krovinių vežimo poreikis atsirastų tik TTT galiojimo metu ir vežimas turėtų būti atliekamas perpildyta paskelbtoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje.

Pavyzdžiui, Lietuvos kariuomenė viešųjų pirkimų būdu įsigyja krovinių transportavimo paslaugas, skirtas gabenti karinę įrangą, transporto priemones, ginkluotę, pavojingus krovinius, gabaritinius, negabaritinius ir sunkiasvorius krovinius. Tokiu atveju dažniausiai sudaromos preliminarios paslaugų pirkimo-pardavimo sutartys, o konkretus pervežtinis kroviny (gabaritinis, negabaritinis) ir kitos krovinių vežimo geležinkelių transportu sąlygos tampa žinomos kelios dienos iki faktinio krovinių vežimo, t.y. jau galiojant TTT. Tokiu atveju, jeigu kroviny turi būti pervežtas perpildyta paskelbtoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje, kurioje negalimas pajėgumų skyrimas pagal paskutinės minutės paraišką, tokio krovinių pervežimas geležinkelių transportu tampa neįmanomu, o viešasis interesas pervežti karinį krovinį nebūtų patenkintas.

Siekiant išlaikyti krovinių vežimo geležinkelių transportu lankstumo ir efektyvaus ir kuo ekonomiškesnio viešosios geležinkelių infrastruktūros panaudojimo balansą, siūlytina numatyti, kad pajėgumų charakteristikos perpildytoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje galėtų būti keičiamos, bet tokio pajėgumų pakeitimo atveju pareiškėjo mokamas užmokestis už pajėgumus negalėtų būti mažesnis, nei apskaičiuotas užmokestis už pajėgumus iki jų pakeitimo.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina Įstatymo projektu siūlomo 29⁹ str. 2 d. papildyti ir išdėstyti taip:

„3. Sprendimas skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus negali būti keičiamas, kai šis sprendimas buvo priimtas visų perpildyta paskelbtos viešosios geležinkelių infrastruktūros dalies atžvilgiu, išskyrus šioje dalyje numatytas išimtis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas pareiškėjo, kuriam skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai perpildyta paskelbtoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje, prašymu gali pakeisti traukinio ilgį, svorį, traukos riedmenų tipą ir (ar) kiekį, maršrutą, traukinio išvykimo, atvykimo, važiavimo laikus, kurių techninių charakteristikų atitiktis viešosios geležinkelių infrastruktūros charakteristikoms vertinimo pagrindu buvo priimtas sprendimas pareiškėjui skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus. Tokio viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų pakeitimo atveju, pareiškėjo mokamas užmokestis už viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, skirtus perpildyta paskelbtoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje, po pakeitimo negali būti mažesnis nei užmokestis, kurį pareiškėjas būtų privalėjęs mokėti už viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, skirtus iki jų pakeitimo. Viešosios geležinkelių

infrastruktūros valdytojas nustato ir Tinklo nuostatuose nurodo šioje dalyje nurodyto viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų pakeitimo tvarką.

10. Siekiant tinkamai įgyvendinti ir į nacionalinę teisę perkelti 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/34/ES, kuria sukurama bendra Europos geležinkelių erdvė, 5 str., kuris numato, kad valstybės narės užtikrina, kad geležinkelio įmonėms (vežėjams) būtų suteikta galimybė savo veiklą reguliuoti pagal rinkos poreikius, taip pat užtikrinti, kad geležinkelio įmonės (vežėjai), nepriklausomai nuo jų nuosavybės teisių, yra valdomos pagal komercinėms įmonėms taikomus principus, siūlytina papildyti Įstatymo projektą žemiau nurodytais pakeitimais:

„Papildyti 3 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

5. Geležinkelio įmonė (vežėjas) – licencijuota įmonė (juridinis asmuo, kita organizacija, juridinio asmens, kitos organizacijos filialas), kurios veikla yra teikti keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo geležinkelių transportu vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais paslaugas ir (ar) kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugas ir užtikrinti trauką, taip pat įmonė (juridinis asmuo, kita organizacija, juridinio asmens, kitos organizacijos filialas), kuri užtikrina tik trauką. **Geležinkelio įmonė (vežėjas), nepriklausomai nuo to, kam priklauso šios įmonės akcijos, vykdo ūkinę-komercinę veiklą.**“

„Papildyti 3 straipsnio 34 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Pareiškėjas – geležinkelio įmonė (vežėjas), geležinkelio įmonių (vežėjų) tarptautinė grupė, krovinių siuntėjas (gavėjas), ekspeditorius, kurie, norėdami teikti viešąsias keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugas arba **vykdydami ūkinę-komercinę veiklą rinkos sąlygomis** ir turėdami komercinių interesų, pageidauja įsigyti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų.“

„Papildyti 4 straipsnį 4 punktu ir jį išdėstyti taip:

4) **komercinių interesų turinčių rinkos dalyvių nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo.**“

„Papildyti 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

2. Geležinkelio įmonė (vežėjas), **vykdydama ūkinę-komercinę veiklą rinkos sąlygomis**, ir krovinių siuntėjas (gavėjas) sudaro krovinių vežimo ir (ar) vežimų organizavimo sutartis.“

Generalinis direktorius

Egidijus Lazauskas

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS.

Jevgenija Bazarova, tel. 8 616 28299, el. p. jevgenija.bazarova@litrail.lt